

Optimal blodfettsbehandling av diabetiker

Bakgrund

Nya rön har kommit och enligt läkemedelsverket "Ny kunskap om behandling av diabetes", lipidrubbnings och hypertoni tillkommit, samtidigt som prevalensen av fetma i befolkningen och av typ 2 diabetes är fortsatt hög, vilket motiverar en uppdatering av tidigare behandlingsrekommendation. Uppdateringen motiveras även av att europeiska och amerikanska rekommendationer har reviderats, samt av ett behov av att utöver riskalgoritmen SCORE introducerade de svenska riskmodellerna (riskmotorerna från Nationella Diabetesregistret (NDR)". Enligt diabeteshandboken.se har alla typ 2 diabetiker en hög risk där statinbehandling är indicerad med målet LDL <2,5 för de utan hjärtsjukdom och LDL <1,8 för hjärtsjukdom.

Enligt FAKTA "I praktiken har nästan alla patienter med typ 2 diabetes förhöjd kardiovaskulär risk och därmed nytta av statiner". Det har också visat sig att det är viktigt att behandla yngre patienter (under 55 år) intensivt. Nu använder vi oss av NDR riskmotor enligt FAKTA rekommendationer, vilket innebär att patienter men 5-års risk för CVD >8% bör rekommenderas statin. Vid risk 2-8 % eller LDL >4,9 görs en individuell bedömning. Med tanke på att nästan alla behöver statiner så blir det inte optimalt enligt nya rön.

Övergripande mål

Målet är optimalt behandlade patienter med utgångspunkt från LDL 2,5 och 1,8.

Målet är att 75% i alla grupper ska ha behandling och uppnå behandlingsmålen för LDL och det ska utvärderas efter 6 månader och sedan 1 år via NDR söklista.

Nuläge

Nu använder vi oss av NDR riskmotor. Sökning har gjorts via NDR söklista på patienter under 80 år mellan 19-01-28 och 20-01-28. Idag innebär det att 33% har LDL över 2,5. 58% med cerebrovaskulär sjukdom har ett LDL över 1,8. 78% med hjärtsjukdom har ett LDL över 1,8.

Analys av nuläge

- Det måste oftast vara ett antal riskfaktorer som är förhöjda för att statinbehandling ska ges enligt riskmotorn.
- Till exempel hur länge man haft diabetes är en risk faktor som oftast leder till att yngre och nydebuterade inte får behandling.
- En del patienter nekar också till behandling.
- Eftersom diabetessköterskan fyller i NDR registreringen och går igenom med patienten så blir LDL värdet uppenbart om det inte når målvärdet och kan ha en diskussion med patienten. Även läkarna är involverade och ska uppmärksamma värdena på årskontrollerna.

Prioriterade förändringar

Uppmärksamma och åtgärda ej optimala LDL värde, både hos läkare och diabetessköterska löpande vid kontroller. Detta görs genom att inför varje besök gå igenom tidigare NDR registrering och notera det nuvarande LDL värdet i tidboken vid besök hos sköterska eller doktor. Om provet är mer än 1 år gammalt tas ett nytt.

Informera patienten om vikten av statinbehandling och följa upp med provtagning efter 6 – 8 veckor och eventuellt öka dosen om målvärdet ej uppnåtts. När målvärdet är uppnått registreras i NDR för att senare kunna söka statistik för att vårt syfte/mål är uppfyllt.

Analys av testade förändringarna kopplat till övergripande mål

År 2018-2019 behandlades 59% under 80 år med statiner. Av dessa hade 40% LDL under 2,5 och 20% ett LDL under 1,8.

81% av de som haft hjärtinfarkt, stroke eller båda behandlades med statiner och 25% hade LDL under 1,8.

13 % hade albuminuri (mikr/makr). 100% hade statiner.

År 2020-2021 behandlades 80% under 80 år med statiner. Av dessa hade 43% ett LDL under 2,5 och 21% ett LDL under 1,8.

80% av de som haft hjärtinfarkt, stroke eller båda behandlades med statiner och 26% hade LDL under 1,8.

7% hade albuminuri (mikro/makro). 100% hade statiner.

Summering

21% ökning av statinbehandling på alla diabetiker. Ganska oförändrat med behandling vid hjärtinfarkt/stroke.

Enligt senaste rönen ska unga diabetiker behandlas aggressivt, vilket är en stor anledning till den ökade förskrivningen och att målvärdena sänkts.

Detta har uppnåtts då diabetessköterska/läkare vid besöken haft fokus på LDL och erbjudit behandling. En orsak till att inte alla har är läkemedelsbiverkan, egna viljan och ibland snubblade nära målvärden.